

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 303

van **FREYA SAEYS**

datum: 25 februari 2015

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Actieplan voeding en beweging - Drank- en snoepautomaten in scholen

De gezondheidsdoelstelling "gezonde voeding en beweging" loopt af eind 2015. Uit onderzoek gevoerd door iVOX, waarvan de resultaten eind oktober 2014 openbaar gemaakt werden, blijkt dat in tegenstelling tot de gezondheidsdoelstellingen van de Vlaamse Regering steeds meer kinderen te kampen hebben met overgewicht.

Zwaarlijvige kinderen dragen niet enkel extra kilo's mee, maar ze lopen een groter risico op ziekte en mortaliteit op volwassen leeftijd. Bovendien worden kinderen en jongeren met overgewicht vaker uitgesloten door hun leeftijdsgenoten, ervaren zij meer psychosociale stress en hebben vaak een lager zelfbeeld. Evenwichtig eten en voldoende bewegen is de meest effectieve strategie om een gezond lichaamsgewicht te bekomen of te behouden. In de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen worden daaromtrent een aantal prioriteiten naar voren geschoven. De studie van iVOX schetst ons vandaag echter geen gunstig beeld van het eetgedrag van kinderen en jongeren.

Diverse studies hebben reeds aangetoond dat een bewuste (her)inrichting van de fysieke omgeving in scholen (bijvoorbeeld het drankenaanbod op school) en het actief werken aan een sociaal klimaat (bijvoorbeeld door laagdrempelige leerlingenparticipatie) het maken van gezonde keuzes kan faciliteren. Wat betreft de situatie momenteel in Vlaanderen, kan men pas bouwen aan een gezondheidsbeleid wanneer er een bereidheid is van de scholen uit om hieraan mee te werken. Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) biedt als expertisecentrum vrijblijvend strategieën, advies, methodieken, en ondersteuning aan scholen in verband met een evenwichtig aanbod van schoolmaaltijden, dranken, en tussendoortjes. Scholen krijgen zo de mogelijkheid om de inhoud van wat er via die automaat aangeboden wordt door te lichten en ontvangen adviezen voor verbetering. Hierbij mag men echter niet vergeten dat scholen vaak financiële voordelen halen uit de verkoop in deze automaten

1. Beschikt de minister over cijfers in verband met het aantal scholen in Vlaanderen dat vandaag een automaat heeft? Wat is de verhouding tussen het aantal snoep- en frisdrankenautomaten? Is er een evolutie in het aanbod? Met andere woorden, is het evenwichtiger samengesteld?
2. Hoe evalueert de minister de resultaten van de geleverde inspanningen en opgezette initiatieven door het VIGeZ in het realiseren van de vooropgezette strategische doelstelling voor het creëren van een gezonde school?

3. Wat is de beleidsvisie van de minister inzake het aanbieden van automaten (snoep en frisdranken), in zowel in het lager als secundair onderwijs?
4. Kan de gedragscode van Coca-Cola¹ ten aanzien van lagere scholen eventueel niet uitgebreid worden naar middelbare scholen?
5. Hoever kan en wil de Vlaamse Regering gaan in een nieuw actieplan "gezonde voeding en beweging"? Overweegt de minister een verbod op zowel snoep- als frisdrankenautomaten in scholen?

¹ De gedragscode van Coca-Cola België schotelen lagere scholen een aangepast productengamma voor. Zo bieden drankenautomaten en koelkasten de leerlingen alleen keuze uit natuurlijk mineraalwater, halfvolle melk (eventueel aangevuld met halfvolle chocolademelk) alsook vruchtensappen en –nectar. Frisdranken, ijs-thees en sportdranken horen vervolgens niet thuis in dit drankenaanbod naar leerlingen toe.

ANTWOORD

op vraag nr. 303 van 25 februari 2015

van **FREYA SAEYS**

1. Ik beschik zelf niet over de cijfers, maar ik verwijs naar de indicatorenbevraging van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ): www.vigez.be/uploads/documentenbank/00332afb9106dd0d40f8b995329ee2c9.pdf
Ik kan alvast meegeven dat er een verschil is tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs wat betreft de aanwezigheid van automaten en de samenstelling van het aanbod. In het basisonderwijs blijft de aanwezigheid van automaten zeer beperkt en is er quasi overal een aanbod van (gratis) drinkwater en fruit. In het secundair onderwijs heeft bijna 2 op 3 scholen een drankautomaat en het aantal stijgt, het aantal snoepautomaten daarentegen daalt. Ook hier heeft de meerderheid van de scholen een aanbod van (gratis) drinkwater en fruit.
2. Uit de indicatorenbevraging kan worden geconcludeerd dat de inspanningen die worden gedaan door alle relevante actoren hun vruchten afwerpen, maar dat we ook niet mogen loslaten en er bijvoorbeeld voor het secundair onderwijs zeker nog acties wenselijk zijn.
- 3-5. Voor deze vragen verwijs ik ook naar mijn antwoord in de commissie Onderwijs op 5 maart laatsleden.
Scholen hebben op vandaag wel aandacht voor gezond eten en voldoende beweging. Dat is opgenomen in de eindtermen en er lopen verschillende campagnes.
Ter ondersteuning van de scholen ontwikkelde het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) een website rond de methodiek 'Gezonde School' met tal van instrumenten zoals 'kieskeurig' met tips voor een goed voedingsbeleid.
Een verbod op automaten in scholen kan helpen, maar alleen als de school daar zelf voor kiest en bij voorkeur in overleg met leerlingen, schoolteam en ouders. Idem voor de afspraken met leveranciers van automaten. Het vraagt een draagvlak. In het basisonderwijs is een verbod al niet meer nodig. De basisscholen zijn frisdrank- en snoepvrij.
Ik onderzoek momenteel nog het idee van een 'label gezonde school' en in mei komt er via Klasse nog een uitgebreide communicatie over gezondheidsbeleid op school, met goede praktijkvoorbeelden.

In 2016 vindt er een tweede gezondheidsconferentie plaats. In de aanloop naar deze conferentie zal ik samen met mijn collega van welzijn, minister Jo Vandeuren, bespreken hoe we het gezondheidsbeleid in het onderwijs nog kunnen verstevigen.